TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2009. gada 23. decembrī *

Lieta C-45/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Hof van beroep te Brussel* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 1. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 8. februārī, tiesvedībā

Spector Photo Group NV,

Chris Van Raemdonck

pret

***Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen* (*CBFA*).**

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētājs, kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], tiesneši P. Linda [*P. Lindh*] (referente), A. Ross [*A. Rosas*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] un A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 11. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Spector Photo Group NV* un *Van Raemdonck* vārdā — K. van den Bruks [*K. Van den Broeck*], V. Henkenss [*W. Henckens*] un V. Devru [*W. Devroe*], *advocaten*,

— *Commissie voor het Bank- Financie- en Assurantiewezen* (*CBFA*) vārdā — J. Serfontēns [*J. Cerfontaine*], F. Dereiks [*F. Deruyck*] un H. Giljamss [*H. Gilliams*], *advocaten*,

— Beļģijas valdības vārdā — Ž. K. Allo [*J.-C. Halleux*], pārstāvis, kam palīdz J. Meijers [*J. Meyers*], *advocaat*,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji,

— Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un H. K. Grasija [*J.-C. Gracia*], pārstāvji,

— Īrijas vārdā — D. O'Hagans [*D. O'Hagan*], pārstāvis, kam palīdz Dž. Ņūmens [*J. Newman*], *BL*,

— Itālijas valdības vārdā — R. Adams [*R. Adam*], pārstāvis, kam palīdz P. Džentili [*P. Gentili*], *avvocato dello Stato*,

— Kipras valdības vārdā — D. Lisandru [*D. Lysandrou*], pārstāvis,

— Portugāles valdības vārdā — L. Iness Fernandišs [*L. Inez Fernandes*] un K. Guerra Santušs [*C. Guerra Santos*], pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes vārdā — S. Osovskis [*S. Ossowski*], pārstāvis, kam palīdz A. Henšovs [*A. Henshaw*], *barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā — P. Dejmeka [*P. Dejmek*] un V. Rēlss [*W. Roels*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2009. gada 10. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/6/EK par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīga izmantošana) (OV L 96, 16. lpp.) 2. un 14. pantu.

2 Šis lūgums tika iesniegts *Spector Photo Group NV* (turpmāk tekstā — "*Spector*") un viena tās direktora, van Rēmdonka [*Van Raemdonck*], prāvā pret *Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen* (Banku, finanšu un apdrošināšanas komisija; turpmāk tekstā — "*CBFA*") par naudas sodiem, ko *CBFA* bija uzlikusi šai sabiedrībai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

3 Padomes 1989. gada 13. novembra Direktīvas 89/592/EEK, ar ko koordinē noteikumus par iekšējās informācijas nelikumīgu [ļaunprātīgu] izmantošanu (OV L 334, 30. lpp.), 2. panta 1. punktā iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana ir formulēta šādi:

"Dalībvalstis aizliedz personām, kuru rīcībā:

— sakarā ar to, ka tās ir emitenta pārvaldes, pārvaldības vai pārraudzības struktūru locekles,

— sakarā ar to, ka tām pieder emitenta kapitāla daļas,

vai

— tāpēc, ka tām ir piekļuve šai informācijai, pildot savu darbu, amatu vai pienākumus,

ir iekšējā informācija, zinot lietas apstākļus, izmantot to savā labā, tieši vai netieši iegūstot vai atsavinot uz sava rēķina vai uz trešās personas rēķina tā emitenta vai emitentu, uz kuriem attiecas šī informācija, vērtspapīrus."

4 Direktīva 89/592 tika atcelta ar 2003. gada 12. aprīli, kad spēkā stājās Direktīva 2003/6. Šīs pēdējās direktīvas 2. pantā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis jebkurai otrajā daļā minētajai personai, kurai ir iekšēja informācija, aizliedz izmantot šo informāciju, tieši vai netieši, uz sava vai uz trešās personas rēķina iegādājoties vai realizējot tos finanšu instrumentus, uz kuriem minētā informācija attiecas, vai mēģinot tos iegādāties vai realizēt.

Pirmā daļa attiecas uz jebkuru personu, kurai ir minētā informācija:

a) sakarā ar to, ka tā ir piederīga emitenta administratīvām struktūrām, pārvaldes vai uzraudzības iestādei, vai

b) sakarā ar to, ka tai ir līdzdalība emitenta kapitālā, vai

c) sakarā ar to, ka tai — saistībā ar darbu, profesiju vai pienākumiem — ir pieeja informācijai, vai

d) sakarā ar tās noziedzīgu darbību.

2. Ja 1. punktā minētā persona ir juridiska persona, minētajā punktā noteikto aizliegumu piemēro arī attiecībā uz fiziskām personām, kas līdzdarbojas, pieņemot lēmumu veikt darbību uz attiecīgās juridiskās personas rēķina.

3. Šis pants neattiecas uz darbībām, kas veiktas, izpildot kādas paredzētas saistības iegādāties vai realizēt finanšu instrumentus, ja minētās saistības izriet no nolīguma, kas noslēgts pirms attiecīgā persona ieguva iekšējo informāciju."

5 Taču Direktīvas 2003/6 8. pantā ir noteikts, ka šis aizliegums neattiecas uz savu akciju atpirkšanas darījumiem. Šī 8. panta piemērošanas kārtība ir noteikta ar Komisijas 2003. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 2273/2003, ar ko Direktīvu 2003/6 īsteno attiecībā uz atbrīvojumiem saistībā ar atpirkšanas programmām un finanšu instrumentu stabilizāciju (OV L 336, 33. lpp.), kas stājās spēkā 2003. gada 23. decembrī.

6 Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"Neskarot dalībvalstu tiesības uzlikt krimināl sankcijas, dalībvalstis atbilstoši saviem valsts tiesību aktiem gādā par to, lai varētu veikt attiecīgus administratīvus pasākumus vai piemērot administratīvas sankcijas pret personām, kas ir atbildīgas par to, ka pārkāpti noteikumi, kas pieņemti, īstenojot šo direktīvu. Dalībvalsts gādā par to, ka šie pasākumi ir efektīvi, samērā ar nodarījumu un preventīvi."

7 Komisijas 2003. gada 22. decembra Direktīva 2003/124/EK, ar ko Direktīvu 2003/6 īsteno attiecībā uz iekšējās informācijas definīciju un publisku izziņošanu, kā arī tirgus manipulācijas definīciju (OV L 339, 70. lpp.), papildina Direktīvu 2003/6 tādējādi, ka tajā tiek precīzāk definēti iekšējās informācijas un tirgus manipulācijas jēdzieni.

Valsts tiesības

8 2002. gada 2. augusta Likuma par finanšu sektora un finanšu pakalpojumu uzraudzību (2002. gada 4. septembra *Moniteur belge*, 39121. lpp.; turpmāk tekstā — "2002. gada 2. augusta likums sākotnējā redakcijā") 25. panta 1. punktā ir noteikts:

"Neviena persona:

1) kuras rīcībā ir iekšējā informācija:

a) nedrīkst izmantot šo informāciju, tieši vai netieši, savā vai citas personas vārdā iegādājoties vai atsavinot vai mēģinot iegādāties vai atsavināt tos finanšu instrumentus, uz kuriem attiecas minētā informācija;

[..]."

9 2002. gada 2. augusta likuma, kas grozīts ar 2003. gada 22. decembra likumu (2003. gada 31. decembra *Moniteur belge*, 62160. lpp.; turpmāk tekstā — "2002. gada 2. augusta likums grozītajā redakcijā"), 25. panta 1. punktā ir noteikts:

"Neviena persona:

1) kuras rīcībā ir iekšējā informācija, par kuru tai ir zināms vai tai būtu bijis jāzina, ka tā ir iekšējā informācija:

a) nedrīkst iegādāties vai atsavināt vai mēģināt iegādāties vai atsavināt savā vai citas personas vārdā finanšu instrumentus, uz kuriem attiecas šī informācija, vai saistītos finanšu instrumentus;

[..]."

10 Šī norma ir piemērojama tikai pēc 2003. gada 31. decembra veiktām darbībām.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

11 *Spector* ir saskaņā ar Beļģijas tiesībām dibināta sabiedrība, kas ir kotēta biržā. Peļņas sadales politikas ietvaros tā piedāvā akciju pirkšanas iespējas programmu, saskaņā ar kuru darbinieki var iegādāties akcijas. Lai pildītu savas saistības šādas iespējas izmantošanas gadījumā, *Spector* bija paredzējusi prioritārā kārtībā izmantot tās rīcībā esošās akcijas un vajadzības gadījumā tirgū iegādāties pārējās akcijas. 2002. gadā *Spector* tirgū bija jāpērk vairāk nekā 45 000 akciju.

12 2003. gada 21. maijā saskaņā ar tajā laikā spēkā esošajām Beļģijas tiesībām *Spector* informēja *Euronext Brussels* par nodomu pirkt noteiktu daudzumu savu akciju, izpildot savu akciju pirkšanas iespējas programmu.

13 No 2003. gada 28. maija līdz 30. augustam *Spector* nopirka pavisam 27 773 akcijas. Vispirms tika veikti četri secīgi darījumi, katrs par 2000 akcijām. Pēc tam 2003. gada 11. un 13. augustā van Rēmdonks izdeva divus rīkojumus, ļaujot *Spector* iegādāties 19 773 akcijas par vidējo cenu EUR 9,97, bet attiecīgajā akciju pirkšanas iespējā paredzētā cena bija EUR 10,45.

14 Pēc tam *Spector* publicēja noteiktu informāciju par tās rezultātiem un tirdzniecības politiku. Tad šīs sabiedrības akciju cena esot palielinājusies. 2003. gada 31. decembrī akcijas cena bija EUR 12,50.

15 Ar 2006. gada 28. novembra lēmumu (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums") *CBFA* pirkumus, kas veikti, pamatojoties uz 2003. gada 11. un 13. augustā rīkojumiem, kvalificēja kā iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, kas ir aizliegta ar 2002. gada 2. augusta likuma sākotnējā redakcijā 25. panta 1. punktu. *CBFA* uzlika EUR 80 000 naudas sodu sabiedrībai *Spector* un EUR 20 000 naudas sodu van Rēmdonkam, kas šo lēmumu pārsūdzēja *Hof van beroep te Brussel* [Briseles Apelācijas tiesā].

16 Šajā prāvā prasītāji pamata lietā izvirzīja trīs veidu argumentus, kas bija lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatā, par jaunā iecietīgākā likuma atpakaļejošo spēku (*in mitius* atpakaļejošais spēks), par iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas veidojošajiem elementiem un par pārmestā pārkāpuma soda samērīgumu.

17 Kā norāda iesniedzējtiesa, prasītāji pamata lietā vispirms pārmet *CBFA*, ka tā nav ievērojusi *in mitius* atpakaļejošo spēku. Tie būtībā apgalvo, ka 2002. gada 2. augusta likuma grozītajā redakcijā 25. panta 1. punkta noteikumi nav saderīgi ar iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas definīciju Direktīvas 2003/6 2. pantā un tādēļ nav piemērojami. Tāpēc tie uzskata, ka šo noteikumu nesaderība ar Direktīvu 2003/6 ir radījusi juridisku vakuumu līdzīgi vieglāka soda krimināllikumam, kas *CBFA* neļauj piemērot 2002. gada 2. augusta likuma sākotnējā redakcijā 25. panta 1. punktu.

18 Iesniedzējtiesa norāda, ka *CBFA* ir piemērojusi 2002. gada 2. augusta likuma grozītajā redakcijā 25. panta 1. punktu, lai arī inkriminētās darbības ir notikušas pirms šī noteikuma stāšanās spēkā 2004. gada 1. janvārī. Tā uzskata, ka ir iespējams, ka ar šo noteikumu iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas definīcija ir grozīta daudz represīvākā nozīmē. Lai konstatētu iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, minētajā 25. panta 1. punktā turpmāk tiek prasīta nevis iekšējās informācijas "izmantošana", bet gan vienīgi šādas informācijas "esamība rīcībā".

19 Iesniedzējtiesa jautā, vai dalībvalstis iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas veidojošos elementus var definēt daudz stingrāk, nekā to paredz Direktīvas 2003/6 2. pants, kā arī vaicā par to, kā iekšējās informācijas "izmantošanas" jēdzienu interpretēt šīs normas izpratnē.

20 Kā norāda iesniedzējtiesa, prasītāji pamata lietā pakārtoti apgalvo, ka iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas veidojošie elementi nav izpildīti 2002. gada 2. augusta likuma sākotnējā redakcijā 25. panta 1. punkta nozīmē. *CBFA* neesot pierādījusi, ka pamata lietā izskatāmo akciju pirkumi ir veikti sakarā ar attiecīgās sabiedrības darbības rezultātu publicēšanas nenovēršamību.

21 Iesniedzējtiesa jautā par tādu pierādījumu raksturu, ar kuriem var pierādīt, ka iekšējā informācija ir tikusi "izmantota" Direktīvas 2003/6 2. panta nozīmē.

22 Kā norādīts lēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu, prasītāji pamata lietā apgalvo, ka uzliktie sodi ir nesamērīgi ar pārkāpuma smagumu. Iesniedzējtiesa jautā par kritērijiem, saskaņā ar kuriem varētu novērtēt sodu samērīgumu.

23 Šādos apstākļos *Hof van beroep te Brussel* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [2003/6] normas, it īpaši tās 2. pants, izņemot normas, kas skaidri atļauj dalībvalstīm brīvi veikt savus pasākumus, uzskatāmas par pilnīgu saskaņošanu, vai arī tās kopumā attiecas tikai uz minimālu saskaņošanu?

2) Vai Direktīvas [2003/6] 2. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tikai tas fakts vien, ka 2. panta [1. punkta] pirmajā daļā paredzētā persona, kuras rīcībā ir iekšējā informācija, iegādājas vai atsavina finanšu instrumentus, uz ko attiecas minētā iekšējā informācija, vai mēģina tos iegādāties vai atsavināt savā vai trešās personas vārdā, vienlaikus nozīmē, ka šī persona izmanto iekšējo informāciju?

3) Gadījumā, ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzoša, vai ir jāpieņem, ka, piemērojot Direktīvas [2003/6] 2. pantu, ir nepieciešams, lai tiktu pieņemts apzināts lēmums par iekšējās informācijas izmantošanu?

Vai gadījumā, ja šāds lēmums var arī nebūt rakstveidā, ir nepieciešams, lai lēmums par šādas informācijas izmantošanu izriet no apstākļiem, ko nav iespējams interpretēt citādi, vai arī ir pietiekami, ja šos apstākļus ir iespējams interpretēt šādā izpratnē?

4) Ja, lai konstatētu Direktīvas [2003/6] 14. panta paredzētā administratīvā soda samērīgumu, ir jāņem vērā gūtā peļņa, vai ir jāpieņem, ka par iekšējo informāciju

uzskatāmā fakta atklāšana faktiski ir ievērojami ietekmējusi finanšu instrumenta cenu?

Ja atbilde ir apstiprinoša, kādām jābūt minimālajām cenu svārstībām, lai tās varētu uzskatīt par ievērojamām?

5) Neatkarīgi no tā, vai cenas svārstībām pēc informācijas atklāšanas ir jābūt ievērojamām vai nē: kāds laikposms pēc informācijas atklāšanas ir jāņem vērā, lai konstatētu cenu svārstību apmēru, un kāds laikposms ir jāņem vērā, izvērtējot iegūto mantisko labumu, lai noteiktu piemērotu sodu?

6) Vai soda samērīguma vērtējuma kontekstā Direktīvas [2003/6] 14. pants ir interpretējams tādējādi, ka, ja dalībvalsts papildus administratīvajam sodam ir paredzējusi iespēju piemērot krimināLsodu, vai, lai izvērtētu soda samērīgumu, ir jāņem vērā kriminālatiesiska naudas soda iespējamība un/vai apmērs?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

24 *CBFA*, kā arī Beļģijas un Vācijas valdības apšauba lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību. Tās būtībā apgalvo, ka uzdotie jautājumi ir hipotētiski, jo

tie attiecas uz 2002. gada 2. augusta likuma grozītajā redakcijā 25. panta saderību, lai gan pats apstrīdētais lēmums ir pamatots nevis ar šo normu, bet gan ar 2002. gada 2. augusta likuma sākotnējā redakcijā 25. pantu.

25 Šai sakarā ir jāatgādina, ka EKL 234. pantā noteiktās procedūras ietvaros tikai valsts tiesa, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šī tiesa varētu pieņemt nolēmumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tātad, tiklīdz uzdotie jautājumi skar Kopienu tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (skat. it īpaši 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-119/05 *Lucchini*, Krājums, I-6199. lpp., 43. punkts, un 2008. gada 22. decembra spriedumu lietā C-414/07 *Magoora*, Krājums, I-10921. lpp., 22. punkts).

26 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai uz jautājumiem par Kopienu tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesas atteikums lemt par valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iespējams tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamata prāvas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo faktisko un tiesību apstākļu, lai varētu sniegt noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (šajā sakarā skat. 2007. gada 7. jūnija spriedumu apvienotajās lietās no C-222/05 līdz C-225/05 *van der Weerd* u.c., Krājums, I-4233. lpp., 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Patiešām diskutabla ir Direktīvas 2003/6 interpretācijas vajadzība, lai novērtētu 2002. gada 2. augusta likuma grozītajā redakcijā 25. panta saderību ar Kopienu tiesībām, kā to ģenerāladvokāte ir norādījusi savu secinājumu 19. punktā, jo apstrīdētais lēmums nav pamatots ar šo noteikumu.

28 Taču šajā gadījumā nešķiet, ka lūgtajai Direktīvas 2003/6 interpretācijai acīmredzami nebūtu nekāda sakara ar pamata prāvas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu. Pamata lietā izskatāmās darbības ir notikušas pēc minētās direktīvas stāšanās spēkā un tās ir sodītas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem ir aizliegta iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana. Faktu un tiesību apstākļi, kas Tiesai ir vajadzīgi, lai lietderīgi atbildētu uz tai uzdotajiem jautājumiem, turklāt ir izklāstīti lēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu, kurā papildus tam ir norādītas normas, kuru interpretācija tiek lūgta.

29 No tā izriet, ka līgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par lietas būtību

Par otro un trešo jautājumu

30 Ar otro un trešo jautājumu, kas ir jāizskata kopā un prioritārā secībā, iesniedzējtiesa jautā Tiesai par Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā lietotā jēdziena "iekšējās informācijas izmantošana" nozīmi. Šis noteikums paredz, ka dalībvalstis jebkurai šī panta otrajā daļā minētajai personai (turpmāk tekstā — "pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs"), kurai "ir iekšēja informācija, aizliedz izmantot šo informāciju, tieši vai netieši, uz sava vai uz trešās personas rēķina iegādājoties vai realizējot tos finanšu instrumentus, uz kuriem minētā informācija attiecas, [..]" vai mēģinot veikt šādu tirgus darījumu. Iesniedzējtiesa vēlas precīzāk noskaidrot, vai, lai darījumu kvalificētu kā aizliegtu iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, pietiek, ja pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs veic tirgus darījumu ar finanšu instrumentiem, uz kuriem minētā informācija attiecas, vai arī papildus tam ir jāpierāda, ka šī persona ir "izmantojusi" šādu informāciju "apzināti".

31 Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā aizliegts darījums nav definēts tādējādi, kas tas ir jāveic "apzināti", bet gan ar to pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājiem ir aizliegts izmantot iekšēju informāciju, veicot tirgus darījumu. Šajā pantā ir definēti aizliegta darījuma veidojošie elementi, skaidri atsaucoties uz divu veidu elementiem, proti, pirmkārt, uz personām, kuras var būt tā piemērošanas jomā, un, otrkārt, uz materiālām darbībām, kas veido šādu darījumu.

32 Savukārt, šajā noteikumā nav skaidri paredzēti subjektīvi nosacījumi par nodomu, kas ir šādu materiālu darbību pamatā. Tātad Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā nav precizēts, ka pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētāju ir motivējis spekulatīvs nodoms, ka tas ir rīkojies krāpnieciskā nolūkā vai ka tas ir rīkojies tīši vai aiz neuzmanības. Šajā pantā nav nedz skaidri norādīts, ka ir jāpierāda, ka iekšējā informācija ir ietekmējusi lēmumu veikt attiecīgo tirgus darījumu, nedz skaidri norādīts, ka pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājam ir jāapzinās, ka viņa rīcībā esošā informācija ir iekšēja informācija.

33 Šajā sakarā ir jānorāda, ka Kopienu likumdevējs, izstrādājot Direktīvu 2003/6, ir vēlējies novērst zināmas nepilnības, kas tika konstatētas Direktīvā 89/592. Ar Direktīvas 89/592 2. panta 1. punktu patiesībā ir aizliegts "personām, kurām [..] ir iekšēja informācija", veikt tirgus darījumus ar attiecīgiem vērtspapīriem, "[izmantojot iekšējo informāciju], zinot lietas apstākļus". Šo noteikumu transponēšana iekšējās tiesībās radīja dalībvalstu interpretācijas nianses, kā rezultātā jēdziens "izmantošana, zinot lietas apstākļus" dažu dalībvalstu tiesībās tika pielīdzināts prasībai par subjektīvo pusi.

34 Šādos apstākļos priekšlikums (2001/0118(COD)) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīga izmantošana), ko 2001. gada 30. maijā iesniedza Eiropas Kopienu Komisija, ir balstīts uz Direktīvas 89/592 2. panta 1. punkta formulējumu, svītrojot frāzi "zinot lietas apstākļus", to pamatojot tādējādi, ka "pēc definīcijas [pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētāji] katru dienu var piekļūt iekšējai informācijai un ka viņi apzinās saņemtās informācijas konfidenciālo raksturu". Vēlāki sagatavošanas darbi, kas

minēti ģenerāladvokātes secinājumu 58. punktā, turklāt liecina, ka Parlaments, pamatojoties uz Komisijas iecerēto objektīvo pieeju attiecībā uz iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas jēdzienu, vēlējās darbības vārdu "exploiter" [izmantot] aizstāt ar darbības vārdu "utiliser" [izmantot], lai iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas definīcijā nepaturētu nekādu mērķa vai nodoma elementu.

35 Šie apstākļi liecina, ka Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana ir definēta objektīvi, definīcijā skaidri neminot tās pamatā esošo nodomu, un tas ir tāpēc, lai panāktu dalībvalstu tiesību vienādu saskaņošanu.

36 Fakts, ka Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā nav skaidri paredzēta subjektīvā puse, ir izskaidrojams, pirmkārt, ar iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas īpašo raksturu, kas šo subjektīvās puses elementu ļauj prezumēt, pamatojoties uz šajā noteikumā minētajiem veidojošajiem elementiem. Vispirms uzticības attiecības, kas pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājus, kuri minēti 2. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā, saista ar tādu finanšu instrumentu emitentu, uz kuru attiecas iekšēja informācija, viņiem šajā sakarā rada īpašu atbildību. Turklāt tirgus darījuma veikšana katrā ziņā izriet no virknes lēmumu, kuri veido sarežģītu kopumu, kas principā ļauj izslēgt pieņēmumu, ka darījuma autors būtu varējis rīkoties, neapzinoties savas darbības. Visbeidzot, ja šāds tirgus darījums ir veikts, kad šāda darījuma autora rīcībā ir iekšēja informācija, principā jāuzskata, ka šāda informācija ir lēmuma pieņemšanas procesa sastāvdaļa.

37 Fakts, ka Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā nav skaidri paredzēts, ka subjektīvā puse ir viens no iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas veidojošajiem elementiem, ir izskaidrojams, otrkārt, ar Direktīvas 2003/6 mērķi, t.i., kā jau ir atgādināts it īpaši tās preambulas otrajā un divpadsmitajā apsvērumā, nodrošināt Kopienu finanšu tirgu integritāti un paaugstināt ieguldītāju uzticību minētajiem tirgiem. Kopienu likumdevējs ir izvēlējies iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas prevencijas un administratīvās sodīšanas mehānismu, kura efektivitāte tiktu mazināta, ja tas būtu atkarīgs no subjektīvās puses sistemātiskas analīzes. Kā to ģenerāladvokāte norādījusi savu secinājumu 55. punktā, tikai tad, ja iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums ļauj efektīvi sodīt par pārkāpumiem, tas pierāda savu vērienīgumu un tādā veidā sekmē ilgstošu visu tirgus dalībnieku uzticību tiesību aktiem. Tātad tirgus

darījumu aizlieguma efektīva īstenošana ir pamatota uz vienkāršu struktūru, kurā subjektīvi aizstāvības līdzekļi ir ierobežoti, lai ne tikai sodītu, bet arī efektīvi novērstu šī aizlieguma pārkāpumus.

38 Iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas veidojošo elementu, kas minēti Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā, izpilde līdz ar to ļauj prezumēt šāda darījuma autora nodomu.

39 Taču šāda prezumpcija nedrīkst aizskart pamattiesības un it īpaši nevainīguma prezumpcijas principu, kas tostarp ir noteikts 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — "ECPAK") 6. panta 2. punktā.

40 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai pamattiesības ir neatņemama vispārīgo tiesību principu — kuru ievērošanu nodrošina Tiesa — sastāvdaļa (2008. gada 3. septembra spriedums apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, Krājums, I-6351. lpp., 283. punkts).

41 No Tiesas judikatūras arī izriet, ka atbilstība cilvēktiesībām ir Kopienas tiesību aktu likumības priekšnoteikums un ka Kopienā nav pieļaujami pasākumi, kas nav saderīgi ar to ievērošanu (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 284. punkts).

42 Protams, Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punkts neliek dalībvalstīm piemērot krimināLsodus iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas autoriem, bet minētajā normā ir tikai noteikts, ka šīm valstīm ir jāgādā, lai "varētu veikt attiecīgus administratīvus pasākumus vai piemērot administratīvas sankcijas pret personām, kas ir atbildīgas par to, ka pārkāpti noteikumi, kas pieņemti, īstenojot [šo] direktīvu", un dalībvalstīm ir jāgādā, ka šie pasākumi ir "efektīvi, samērā ar nodarījumu un preventīvi". Tomēr, ņemot vērā izskatāmo pārkāpumu raksturu, kā arī par tiem piemērojamo sodu bardzības pakāpi, šādus sodus ECPAK piemērošanas nolūkā var kvalificēt par krimināLsodiem (skat. pēc analoģijas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-199/92 P *Hüls*/Komisija, *Recueil*, I-4287. lpp., 150. punkts, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1976. gada 8. jūnija spriedumu lietā *Engel* u.c. pret Nīderlandi, A sērija, Nr. 22, 82. punkts; 1984. gada 21. februāra spriedumu lietā *Öztürk* pret Vāciju, A sērija, Nr. 73, 53. punkts, un 1987. gada 25. augusta spriedumu lietā *Lutz* pret Vāciju, A sērija, Nr. 123, 54. punkts).

43 Kā jau atzīts Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, visās tiesību sistēmās ir zināmas faktu vai tiesību prezumpcijas un ECPAK katrā ziņā nerada tām principā šķēršļus, bet krimināLtiesību jomā ECPAK uzliek Līgumslēdzējām valstīm pienākumu nepārkāpt šajā sakarā noteiktu slieksni. Nevainīguma prezumpcijas princips, kas ir noteikts ECPAK 6. panta 2. punktā, nav vienaldzīgs pret faktu vai tiesību prezumpcijām, kas ir sastopamas krimināLtiesībās. Tas liek dalībvalstīm tās iekļaut saprātīgās robežās, ņemot vērā izskatāmās lietas nopietnību un saglabājot tiesības uz aizstāvību (skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1988. gada 7. oktobra spriedumu lietā *Salabiaku* pret Franciju, A sērija, Nr. 141-A, 28. punkts, un 1992. gada 25. septembra spriedumu lietā *Pham Hoang* pret Franciju, A sērija, Nr. 243, 33. punkts).

44 Jāuzskata, ka nevainīguma prezumpcijas princips nav pretrunā prezumpcijai, kura ir noteikta Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā un saskaņā ar kuru iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas autora nodoms tiek netieši secināts no šāda pārkāpuma veidojošajiem materiālajiem elementiem, jo šāda prezumpcija ir atspēkojama un tiesības uz aizstāvību ir nodrošinātas.

45 Iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas efektīvas prevencijas un sodīšanas sistēmas ieviešana, kuras leģitīmais mērķis ir aizsargāt finanšu tirgu integritāti, līdz ar to

varēja rosināt Kopienu likumdevēju objektīvi definēt aizliegtas iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas veidojošos elementus. Fakts, ka Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā nav skaidri noteikta subjektīvā puse, nenozīmē, ka šis noteikums ir jāinterpretē tādējādi, ka jebkurš pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs, kurš veic tirgus darījumu, automātiski ir pakļauts iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumam.

46 Kā jau uzsvērušas Itālijas un Apvienotās Karalistes valdības, tik plaša Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punkta interpretācija varētu ietvert risku paplašināt šī aizlieguma tvērumu plašāk, nekā ir piemērots un vajadzīgs, lai sasniegtu šajā direktīvā izvirzītos mērķus. Šāda interpretācija praksē varētu izpausties kā noteiktu tādu tirgus darījumu aizliegums, kuri obligāti neaizskar ar šo direktīvu aizsargātās intereses. Tādēļ ir jānošķir tāda "iekšējās informācijas izmantošana", kas varētu aizskart šādas intereses, no tādas, kas neaizskar.

47 Tāpēc ir jāatsaucas uz Direktīvas 2003/6 mērķi. No tās nosaukuma izriet, ka tā paredz apkarot tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Tās preambulas otrajā un divpadsmitajā apsvērumā, tāpat kā Direktīvā 89/592, ir noteikts, ka tā aizliedz iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, lai aizsargātu finanšu tirgu integritāti un stiprinātu ieguldītāju uzticību, jo šāda uzticība pamatojas it īpaši uz faktu, ka viņi atrodas vienlīdzīgā stāvoklī un ir aizsargāti pret iekšējās informācijas prettiesisku izmantošanu (skat. pēc analoģijas 2005. gada 22. novembra spriedumu lietā C-384/02 *Grøngaard* un *Bang*, Krājums, I-9939. lpp., 22. un 33. punkts).

48 Līdz ar to Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā noteiktā iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma mērķis ir nodrošināt līgumslēdzēju vienlīdzību biržas darījumos, izvairoties no tā, ka viens no tiem, kura rīcībā ir iekšējā informācija un kurš tādēļ atrodas labvēlīgākā situācijā attiecībā pret citiem ieguldītājiem, gūst labumu par sliktu citiem, kas to nezina (skat. pēc analoģijas 2007. gada 10. maija spriedumu lietā C-391/04 *Georgakis*, Krājums, I-3741. lpp., 38. punkts).

49 Paskaidrojumu memorandā, kas pievienots Direktīvas 2003/6 priekšlikumam, Komisija norādīja, ka "tirgus ļaunprātīga izmantošana var notikt gadījumos, kad ieguldītājiem tieši vai netieši ir radīts neizdevīgāks stāvoklis citu dēļ, kuri [..] savā labā vai trešo personu labā ir izmantojuši informāciju, kas nav publiska [..]. Šāda rīcība var radīt maldīgu uzskatu par darījumiem ar finanšu instrumentiem un aizskart vispārējo principu, ka visiem ieguldītājiem ir jābūt vienlīdzīgā stāvoklī [..] attiecībā uz piekļuvi informācijai. Iekšējās informācijas turētāju rīcībā ir konfidenciāla informācija. Darījumi, kas veikti, pamatojoties uz šādu informāciju, tiem sniedz nepamatotas ekonomikas priekšrocības uz tādu personu rēķina, kuriem nav šādas informācijas". Tādēļ direktīvas priekšlikums pamatojās uz vēlmi aizliegt iekšējās informācijas turētājiem iegūt priekšrocības no iekšējās informācijas, veicot tirgus darījumu, radot neizdevīgāku stāvokli citiem tirgus dalībniekiem, kuru rīcībā nav šādas informācijas.

50 Līdz ar to starp iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu un iekšējās informācijas jēdzienu ir cieša saikne, jo Direktīvas 2003/6 1. pantā iekšējā informācija ir definēta kā "precīza rakstura informācija, kas nav nodota atklātībai", kas attiecas uz finanšu instrumentu emitentiem vai finanšu instrumentiem un kas, "ja to nodotu atklātībai, varētu ievērojami ietekmēt attiecīgo finanšu instrumentu cenas vai saistīto atvasināto finanšu instrumentu cenas".

51 Lai stiprinātu tirgus dalībnieku tiesisko drošību, Direktīvā 2003/124 ir precizēta divu galveno iekšējās informācijas elementu definīcija, proti, šādas informācijas precīzais raksturs un tās potenciālās ietekmes uz cenām apmērs. Saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 1. punktu uzskata, ka informācijai "ir "precīzs raksturs", ja tā norāda uz pastāvošu apstākļu kopumu vai tādu apstākļu kopumu, par kuriem ir pamats uzskatīt, ka tie iestāsies, vai arī bijušu notikumu vai notikumu, par kuru ir pamats uzskatīt, ka tas notiks, un tā ir pietiekami specifiska, lai ļautu izdarīt secinājumu par šā apstākļu kopuma vai notikuma iespējamo ietekmi uz finanšu instrumentu vai saistītu atvasinātu finanšu instrumentu cenām". Šī 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka informācija, kas var ievērojami ietekmēt attiecīgo finanšu instrumentu cenas, ir informācija, "ko saprātīgs ieguldītājs, iespējams, izmantotu kā daļēju pamatu ieguldījumu lēmumiem".

52 Tā kā iekšējā informācija nav publiski pieejama, ir precīza un spēj ievērojami ietekmēt attiecīgo finanšu instrumentu cenu, šādas informācijas turētājam tā sniedz priekšrocību salīdzinājumā ar visiem citiem ieguldītājiem tirgū, kam šādas informācijas nav. Tā ļauj šādam iekšējās informācijas turētājam, kad tas rīkojas atbilstoši šai informācijai, veicot tirgus darījumu, rēķināties ar mantiska labuma iegūšanu no tās, vienlaicīgi neuzņemoties tādu pašu risku, kāds ir citiem tirgus dalībniekiem. Tādēļ iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas galvenā raksturiezīme ir rodama nepamatotas priekšrocības iegūšanā no informācijas, nelabvēlīgi ietekmējot trešās personas, kurām šāda informācija nav zināma, un līdz ar to finanšu tirgu integritātes un ieguldītāju uzticības aizskārumā.

53 Tāpēc iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums ir piemērojams, ja pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs, kura rīcībā ir iekšējā informācija, nepamatoti izmanto priekšrocību, ko viņam sniedz šāda informācija, veicot tirgus darījumu saskaņā ar šo informāciju.

54 No tā izriet, ka fakts, ka pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs, kura rīcībā ir iekšējā informācija, veic tirgus darījumu ar finanšu instrumentiem, uz kuriem attiecas šāda informācija, nozīmē, ka šī persona ir "izmantojusi šo informāciju" Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punkta nozīmē, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas tiesības uz aizstāvību un it īpaši tiesības atspēkot šo prezumpciju.

55 Tomēr, lai Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punktā paredzēto aizliegumu nepaplašinātu vairāk nekā ir piemēroti un vajadzīgs šajā direktīvā izvirzīto mērķu sasniegšanai, noteiktās situācijās varētu būt nepieciešams veikt faktisko apstākļu padziļinātu pārbaudi, kas ļautu pārliecināties, ka iekšējās informācijas izmantošana patiešām ir nepamatota, ko finanšu tirgu integritātes un ieguldītāju uzticības vārdā aizliedz minētā direktīva.

56 Šajā sakarā jānorāda, ka Direktīvas 2003/6 preambulā ir vairāki tādu situāciju piemēri, kurās pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētāja tirgus darījumi paši par sevi nebūtu jāuzskata par "iekšējās informācijas izmantošanu" šīs direktīvas 2. panta 1. punkta nozīmē.

57 Tāpēc Direktīvas 2003/6 preambulas astoņpadsmitajā apsvērumā ir atgādināts, ka iekšējās informācijas izmantošana "var būt finanšu instrumentu iegāde vai realizēšana, ko veic tāda persona, kas zina to vai kurai būtu bijis jāzina, ka rīcībā esošā informācija ir iekšēja informācija". Šī hipotēze ir skaidri ietverta šīs direktīvas 4. pantā, saskaņā ar kuru iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana ir aizliegta jebkurai personai, kura zina vai kurai būtu jāzina, ka tās rīcībā esošā informācija ir iekšēja informācija. Tomēr šo kritēriju automātiska piemērošana noteiktiem finanšu tirgu darbiniekiem, kuriem ir jāglabā iekšēja informācija par trešo personu veiktiem tirgus darījumiem, ietver risku, ka viņiem var tikt aizliegts veikt savu darbību, kas citādi ir likumīga un lietderīga finanšu tirgu labai funkcionēšanai. Šīs direktīvas preambulas astoņpadsmitajā apsvērumā šajā sakarā ir precizēts, ka vērtējums par to, kas saprātīgai personai ir zināms vai būtu jāzina, ir kompetento iestāžu ziņā, "ņemot vērā apstākļus".

58 Turklāt šajā apsvērumā ir precizēts, ka tikai tas fakts vien, ka tirgus organizētāji, vai struktūras, kam ir tiesības būt darījuma partneriem, un personas, kurām ir tiesības pildīt rīkojumus tādu trešo personu vārdā, kuru rīcībā ir iekšējā informācija, veic vienīgi savas likumīgās finanšu instrumentu tirdzniecības darbības un saskaņā ar noteikumiem, kas uz tām attiecas, "pats par sevi nav jāuzskata par šādas iekšējās informācijas izmantošanu".

59 Direktīvas 2003/6 preambulas divdesmit devītajā apsvērumā ir precizēts, ka faktu, ka ir pieejama iekšēja informācija par kādu citu uzņēmējsabiedrību un šīs informācijas izmantošanu saistībā ar publisku pārņemšanas piedāvājumu vai saistībā ar piedāvājumu apvienoties, "pašu par sevi nevar uzskatīt par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu". Tādu darījumu, kurā uzņēmums, kas iepriekš saņēmis iekšēju informāciju par noteiktu sabiedrību, izsaka publisku piedāvājumu iegādāties šādas sabiedrības kapitāldaļas par augstāku cenu nekā tirgū noteiktā, principā nevar uzskatīt

par aizliegtu iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, jo šāds darījums neaizskar ar šo direktīvu aizsargātos mērķus.

60 Direktīvas 2003/6 preambulas trīsdesmitajā apsvērumā ir noteikts, ka tirgus darījuma veikšana katrā ziņā nozīmē darījuma autora iepriekš pieņemtu lēmumu, bet šāda darījuma veikšanu "kā tādu nevar uzskatīt par iekšējās informācijas izmantošanu". Ja tas tā nebūtu, šīs direktīvas 2. panta 1. punkts cita starpā varētu izpausties tādējādi, ka personai, kas ir nolēmusi uzsākt publisku pirkšanas darījumu, ir aizliegts izpildīt šādu lēmumu, jo tā ir iekšējā informācija. Šāds iznākums ne tikai pārsniegtu to, ko var uzskatīt par piemērotu un vajadzīgu minētās direktīvas mērķu sasniegšanai, bet tas arī varētu traucēt finanšu tirgu labu darbību, ierobežojot publiskus pirkšanas piedāvājumus.

61 No iepriekš minētā izriet, ka jautājums, vai pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs "izmanto šo informāciju" Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punkta nozīmē, ir jāatrisina, ievērojot šīs direktīvas mērķi, proti, aizsargāt finanšu tirgu integritāti un stiprināt ieguldītāju uzticību, kas it īpaši pamatojas uz garantiju, ka viņi atrodas vienlīdzīgā stāvoklī un ir aizsargāti pret iekšējās informācijas nepienācīgu izmantošanu. Tikai šādam mērķim pretēja izmantošana ir aizliegta iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana.

62 Tādēļ uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/6 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fakts, ka šī noteikuma otrajā daļā paredzētā persona, kuras rīcībā ir iekšējā informācija, tieši vai netieši iegādājas vai atsavina finanšu instrumentus, uz ko attiecas minētā iekšējā informācija, vai mēģina tos iegādāties vai atsavināt savā vai trešās personas vārdā, nozīmē to, ka šī persona ir "izmantojusi šo informāciju" minētā noteikuma nozīmē, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas tiesības uz aizstāvību un it īpaši tiesības atspēkot šo prezumpciju. Jautājums, vai minētā persona ir pārkāpusi iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, ir jārisina, ievērojot šīs direktīvas mērķi, proti, aizsargāt finanšu tirgu integritāti un stiprināt ieguldītāju uzticību, kas it īpaši pamatojas uz garantiju, ka šie ieguldītāji ir vienlīdzīgā stāvoklī un aizsargāti pret iekšējās informācijas nepienācīgu izmantošanu.

Par pirmo jautājumu

63 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai ar Direktīvu 2003/6 ir veikta iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pilnīga saskaņošana, tā ka dalībvalstis nevar noteikt stingrāku definīciju, nekā ir paredzēta šīs direktīvas 2. panta 1. punktā.

64 No lēmuma par prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šis jautājums tiek uzdots gadījumā, ja direktīvas 2. panta 1. punkts liedz uzskatīt, ka fakts, ka pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs veic tirgus darījumu ar finanšu instrumentiem, uz kuriem attiecas šāda informācija, varētu nozīmēt, ka šī persona ir "izmantojusi šo informāciju" minētā noteikuma nozīmē. Ņemot vērā atbildi uz otro un trešo prejudiciālo jautājumu, jākonstatē, ka hipotēze, uz kuru balstīts šis pirmais jautājums, nav īstenojusies. Tāpēc uz to nav jāatbild.

Par ceturto un piekto jautājumu

65 Ar šiem diviem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai, lai sodītu iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, ievērojot samērīguma principu, ir jāņem vērā gūtā peļņa un, apstiprinošas atbildes gadījumā, kādā datumā šī peļņa ir jānovērtē.

66 Minētā tiesa turklāt jautā, vai ir jāuzskata, ka iekšējās informācijas izpaušana ir ietekmējusi attiecīgā finanšu instrumenta cenu, un, ja tas tā ir, kāda ir robežvērtība, no kuras šo ietekmi var uzskatīt par ievērojamu.

67 Atbildot uz šo pēdējo aspektu, jāuzsver, ka informācijas spēju ievērojami ietekmēt tādu finanšu instrumentu cenu, uz kuriem šī informācija attiecas, ir viena no iekšējās informācijas jēdziena raksturiezīmēm.

68 Kā jau ir teikts šī sprieduma 51. punktā, "iekšējās informācijas" jēdzienu, kas ir definēts Direktīvas 2003/6 1. panta 1. punktā, raksturo it īpaši fakts, ka, ja šī informācija tiktu nodota atklātībai, tā "varētu ievērojami ietekmēt attiecīgo finanšu instrumentu cenas vai saistīto atvasināto finanšu instrumentu cenas", un šis jēdziens ir precizēts Direktīvas 2003/124 1. panta 2. punktā kā "informācija, ko saprātīgs ieguldītājs, iespējams, izmantotu kā daļēju pamatu ieguldījumu lēmumiem".

69 Saskaņā ar Direktīvas 2003/6 mērķi šāda spēja ievērojami ietekmēt cenas ir jāvērtē *a priori*, ņemot vērā attiecīgās informācijas saturu un tās kontekstu. Tāpēc, lai noteiktu, vai informācija ir iekšēja, nav jāpārbauda, vai tās izpaušana patiešām ir ievērojami ietekmējusi to finanšu instrumentu cenas, uz kuriem tā attiecas.

70 Runājot par šo jautājumu pirmo daļu, jāatgādina, ka Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis atbilstoši saviem valsts tiesību aktiem gādā par to, lai varētu veikt attiecīgus administratīvus pasākumus vai piemērot administratīvus sodus pret personām, kas ir atbildīgas par to, ka pārkāpti noteikumi, kas pieņemti, īstenojot šo direktīvu. Dalībvalstīm šajā sakarā ir pienākums garantēt, lai šie pasākumi būtu efektīvi, samērā ar nodarījumu un preventīvi.

71 Jākonstatē, ka Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punktā nav noteikts neviens kritērijs, lai novērtētu sodu efektivitāti, samērīgumu un preventīvo raksturu. Šie kritēriji ir jānosaka valsts tiesību aktos.

72 Tomēr jānorāda, ka Direktīvas 2003/6 preambulas trīsdesmit astotajā apsvērumā ir noteikts, ka sodiem jābūt pietiekami preventīviem un samērā ar pārkāpuma smagumu un gūto peļņu, un tie ir jāpiemēro konsekventi.

73 Tādēļ uz ceturto un piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka mantisks labums, kas izriet no iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas, var būt atbilstošs elements, lai noteiktu efektīvu, samērīgu un preventīvu sodu. Šāda mantiska labuma aprēķināšanas metode un it īpaši datums vai vērā ņemamais periods ir valsts tiesību jautājums.

Par sesto jautājumu

74 Iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja dalībvalsts papildus šajā noteikumā paredzētajam administratīvajam sodam ir paredzējusi iespēju piemērot krimināltiesisku naudas sodu, vai administratīvā soda noteikšanas stadijā ir jāņem vērā iespējama vēlāka krimināltiesiska naudas soda iespējamība un/vai apmērs.

75 Ar Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punktu dalībvalstīm tiek prasīts, lai pasākumi vai administratīvie sodi, ko tās piemēro personām, kuras ir atbildīgas par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, kā, piemēram, par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, būtu efektīvi, samērīgi un preventīvi, tomēr neierobežojot dalībvalstu tiesības piemērot krimināl sodus.

76 Šo noteikumu nevar interpretēt tādējādi, ka ar to kompetentajām valsts iestādēm ir noteikts pienākums administratīva rakstura naudas soda noteikšanas stadijā ņemt vērā

iespējamību, ka vēlāk var tikt piemērots kriminmāltiesisks naudas sods. Direktīvā 2003/6 paredzēto administratīvo sodu efektivitātes, samērīguma un preventīvā rakstura vērtējums nevar būt atkarīgs no hipotētiska vēlāka krimināsoda.

77 Līdz ar to uz sesto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja dalībvalsts papildus šajā noteikumā paredzētajam administratīvajam sodam ir paredzējusi iespēju piemērot kriminăltiesisku naudas sodu, tad administratīvā soda efektivitātes, samērīguma un preventīvā rakstura novērtēšanai nav jāņem vērā iespējama vēlāka kriminăltiesiska naudas soda iespējamība un/vai apmērs.

Par tiesāšanās izdevumiem

78 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/6/EK par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīga izmantošana) 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fakts, ka šī noteikuma otrajā daļā paredzētā persona, kuras rīcībā ir iekšējā informācija, tieši vai netieši iegādājas vai atsavina finanšu instrumentus, uz ko attiecas minētā iekšējā informācija, vai mēģina tos iegādāties vai atsavināt savā vai trešās personas vārdā, nozīmē to, ka šī persona ir "izmantojusi šo informāciju" minētā noteikuma nozīmē, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas tiesības uz aizstāvību un it īpaši tiesības atspēkot šo prezumpciju. Jautājums,

vai minētā persona ir pārkāpusi iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, ir jārisina, ievērojot šīs direktīvas mērķi, proti, aizsargāt finanšu tirgu integritāti un stiprināt ieguldītāju uzticību, kas it īpaši pamatojas uz garantiju, ka šie ieguldītāji ir vienlīdzīgā stāvoklī un aizsargāti pret iekšējās informācijas nepienācīgu izmantošanu;

2) **Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka mantisks labums, kas izriet no iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas, var būt atbilstošs elements, lai noteiktu efektīvu, samērīgu un preventīvu sodu. Šāda mantiska labuma aprēķināšanas metode un it īpaši datums vai vērā ņemamais periods ir valsts tiesību jautājums;**

3) **Direktīvas 2003/6 14. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja dalībvalsts papildus šajā noteikumā paredzētajam administratīvajam sodam ir paredzējusi iespēju piemērot kriminmāltiesisku naudas sodu, tad administratīvā soda efektivitātes, samērīguma un preventīvā rakstura novērtēšanai nav jāņem vērā iespējama vēlāka kriminmāltiesiska naudas soda iespējamība un/vai apmērs.**

[Paraksti]